

**QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASININ SIRTQI SAWDA AYLANISI
(2022- jil yanvar-iyun aylari ushin daslepki maqliwmat)**

Respublika ekonomikasın rawajlandırıw strategiyası diversifikaciyalanğan hám básikege shıdamlı ekonomikanı jaratıwğa, innovacion texnologiyalar hám bazardı basqarıwdıń jańa usıllarınan paydalanğan halda milliy resurslardan maksimal dárejede paydalanıwğa baǵdarlanğan. Mámlekettiń sırtqı ekonomikalıq iskerligi, atap aytqanda sırtqı sawda tarawında ámelge asırılıp atırılğan reformalardıń aqırǵı nátiyjesi xalıqtıń turmıs dárejesine óz tásirin ótkeredi.

2022- jıldıń yanvar-iyun ayları juwmaǵı menen respublikanıń sırtqı sawda aylanısı (tekstte SSA) 303,6 mln. AQSh dolların qurap, 2021- jıldıń sáykes dáwirine salıstırǵanda 28,7 mln. AQSh dollarına yaǵnıy 91,4 % ke quradi.

**SIRTQI SAWDA AYLANISI HAM BALANSI
(yanvar- iyun, miń AQSh dollari)**

	2021- jil	2022- jil	Ósiw pátleri, % te	Jámige salıstırǵanda, % te
Sırtqı sawda aylanısı	332 292,3	303 610,1	91,4 %	x
Eksport 	220 682,8	188 778,9	85,5 %	100,0
 <i>tovarlar</i>	219 184,7	186 292,7	85,0	98,7
 <i>xızmetler</i>	1 498,2	2 486,2	166,0	1,3
 <i>altın</i>	-	-	-	-
Import 	111 609,4	114 831,2	102,9 %	100,0
 <i>tovarlar</i>	106 513,4	110 559,1	103,8	96,3
 <i>xızmetler</i>	5 096,1	4 272,1	83,8	3,7
 Saldo	109 073,4	73 947,7	x	x

Maǵlıwmat ushın: Ózbekstan Respublikasınıń tovarlar sırtqı sawdası statistika kórsetkishlerin qáılestiriwde, Sırtqı ekonomikalıq iskerlik Tovar nomenklaturası (keyingi orınlarda SEI TN) menen birgelikte, Birlesken Milletler Shólkeminiń Xalıqaralıq standartlasqan sawda klassifikatorı (keyingi orınlarda – XSSK) isletiledi. Bul óz náwbetinde analitikalıq maqsetlerde eksport hám import qılınatuǵın tovarlardı 10 úlken bólimge gruppalam ushın imkan beredi. Tovarlardı XSSK boyınsha kodlastırıw, SEI TN hám XSSK ortasında ótiw gıltleri járdeminde ámelge asırıladi.

SSAda eksport kólemi 188,8 mln. AQSh dollarına (14,5 % ke kemeydi) hám import kólemi 114,8 mln. AQSh dollarına (2,9 % ke kóbeydi) jetti. Sırtqı sawda aylanısı saldósı 73,9 mln. AQSh dollardı quradı.

**QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASI MENEN SIRTQI SAWDA AYLANISI
EN JOQARI ULESKE IYE BOLGAN MAMLEKETLER
(2022- jil yanvar-iyun, mln. AQSh dollari)**

Türkiya

SSA – 65,1
Eksport – 59,2
Import – 5,8

Qıtay Xalıq Respublikası

SSA – 89,2
Eksport – 46,4
Import – 42,8

Latviya

SSA – 26,5
Eksport – 26,0
Import – 0,5

Rossiya Federaciyası

SSA – 47,5
Eksport – 18,4
Import – 28,9

Qazaqstan

SSA – 24,2
Eksport – 12,7
Import – 11,5

Koreya Respublikası

SSA – 15,7
Eksport – 8,9
Import – 6,8

Awğanıstan

SSA – 2,9
Eksport – 2,9
Import – 0,0

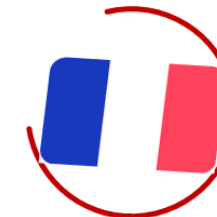
Qırğız Respublikası

SSA – 4,1
Eksport – 2,4
Import – 1,7

Ukraina

SSA – 1,7
Eksport – 1,6
Import – 0,1

Franciya

SSA – 1,2
Eksport – 1,1
Import – 0,1

Qaraqalpaqstan Respublikası, jáhannıń 49 dan artıq mámleketleri menen sawda baylanısların ámelge asırıp kelmekte. SSAnıń salmaqlı úlesi Türkiyada (21,4 %), Qıtay Xalıq Respublikasında (29,4 %), Latviyada (8,7 %), Rossiya Federaciyasında (15,6 %), Qazaqstanda (8,0 %), Koreya Respublikası (5,2 %) hám Awğanıstanda (1,0 %) gúzetilgen.

úzliksiz islewin támiyinilew ushın respublikada zárúr resurslar bazası jaratılğan. Eksport quramında sezilerli ózgerislerge import tovarlarınıń ornın basatuğın ónimler islep shıǵarıw hám sanaat óndirisin diversifikaciya qılıw nátiyjesinde erisildi.

Sunday-aq, qońsı mámleketler menen óz-ara baylanıslardı bekkemlew, mámleketlerdiń social-ekonomikalıq, sawda-sanaat hámde mádeniy salalardaǵı baylanısların rawajlandırıw boyınsha úlken isler ámelge asırılıp atırılǵanlıǵın kóriw múmkin.

SSA da sońǵı jıllarda úlken ózgerisler gúzetilip atır. Mısal ushın, sońǵı úsh jılda SSA da Qırǵızıstan, Awǵanıstan hám Tájikistan menen sırtqı sawda aylanısınıń óskenligi gúzetilmekte. Basqa mámleketler (qońsı mámleketlerden tısqarı) menen bolsa, SSA da eń joqarı úlesi Qıtay Xalıq Respublikası, Rossiya Federaciyası, Túrkiya hám Latviya mámleketleri úlesine tuwra kelgen.

UNAMLÍ SÍRTQÍ SAWDA BALANSÍ GÚZETILGEN TÓRT MÁMLEKET
(yanvar- iyun, mln AQSh dollari)

Sırtqı ekonomikalıq iskerligi boyınsha 20 iri sherik-mámleketler arasınan 12 mámlekette unamlı sırtqı sawda balansı gúzetilgen, sonnan, Túrkiya (65,1 mln. AQSh dollari), Qıtay Xalıq Respublikası (89,2 mln. AQSh dollari), Rossiya (47,5 mln. AQSh dollari) hám Latviya (26,5 mln. AQSh dollari) usılar qatarınan. Qalǵan 6 mámleket penen passiv sırtqı sawda balansı saqlanıp qalmaqta.

**QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŇ IRI SHERIK
MÁMLEKETLER MENEN SÍRTQÍ SAWDA AYLANÍSI DINAMIKASI**
(yanvar- iyun, miń. AQSh dollari)

Mámleketler	2020- jil	2021- jil	2022- jil
Túrkiya	25652,6	55421,4	65071,7
Eksport	24940,9	49861,9	59274,3
Import	711,7	5559,5	5797,4
Saldo	24229,2	44302,4	53476,9
Qıtay Xalıq Respublikası	54885,1	83116,5	89204,8
Eksport	42746	62235,9	46387,9
Import	12139,1	20880,6	42816,9
Saldo	30606,9	41355,3	3571
Latviya	11313,2	19385,4	26531,0
Eksport	9336,2	17754,7	26020,3
Import	1977	1630,7	510,7
Saldo	7359,2	16124	25509,6
Rossiya Federaciyası	48599,1	57847,5	47486,4
Eksport	36715,7	39306,9	18542,9
Import	11883,4	18540,6	28943,5
Saldo	24832,3	20766,3	-10400,6
Qazaqstan	22398,4	30784,5	24205,8
Eksport	15559,6	19605,7	12671,0
Import	6838,8	11178,8	11534,8
Saldo	8720,8	8426,9	1136,2
Koreya Respublikası	14295,6	11283,5	15699,1
Eksport	2062,4	1890,4	8920,6
Import	12233,2	9393,1	6778,5
Saldo	-10170,8	-7502,7	2142,1

Mámleketler	2020- jil	2021- jil	2022- jil
Awғанistan	1403,0	2396,0	2871,0
Eksport	1390,6	2396,0	2871,0
Import	12,4		
Saldo	1378,2	2396,0	2871,0
Qırғız Respublikası	1447,0	4696,8	4072,7
Eksport	777	2788,4	2369,1
Import	670	1908,4	1703,6
Saldo	107	880	665,5
Gruziya	109,9	1161,3	1865,8
Eksport	96,9	1161,3	1787
Import	13		78,8
Saldo	83,9	1161,3	1708,2
Ukraina	1671,3	9302,9	1679,9
Eksport	1124,9	8779,7	1613,1
Import	546,4	523,2	66,8
Saldo	578,5	8256,5	1546,3
Franciya	11,8	1861,3	1195,9
Eksport		1240,7	1036,9
Import	11,8	620,6	159
Saldo	-11,8	620,1	877,9
Iran	1015,5	2849,1	1218
Eksport		1434,3	576,1
Import	1015,5	1414,8	641,9
Saldo	-1015,5	19,5	-65,8
Türkmenistan	1076,8	1640,8	1210,5
Eksport	293	485,8	571,9
Import	783,8	1155	638,6
Saldo	-490,8	-669,2	-66,7

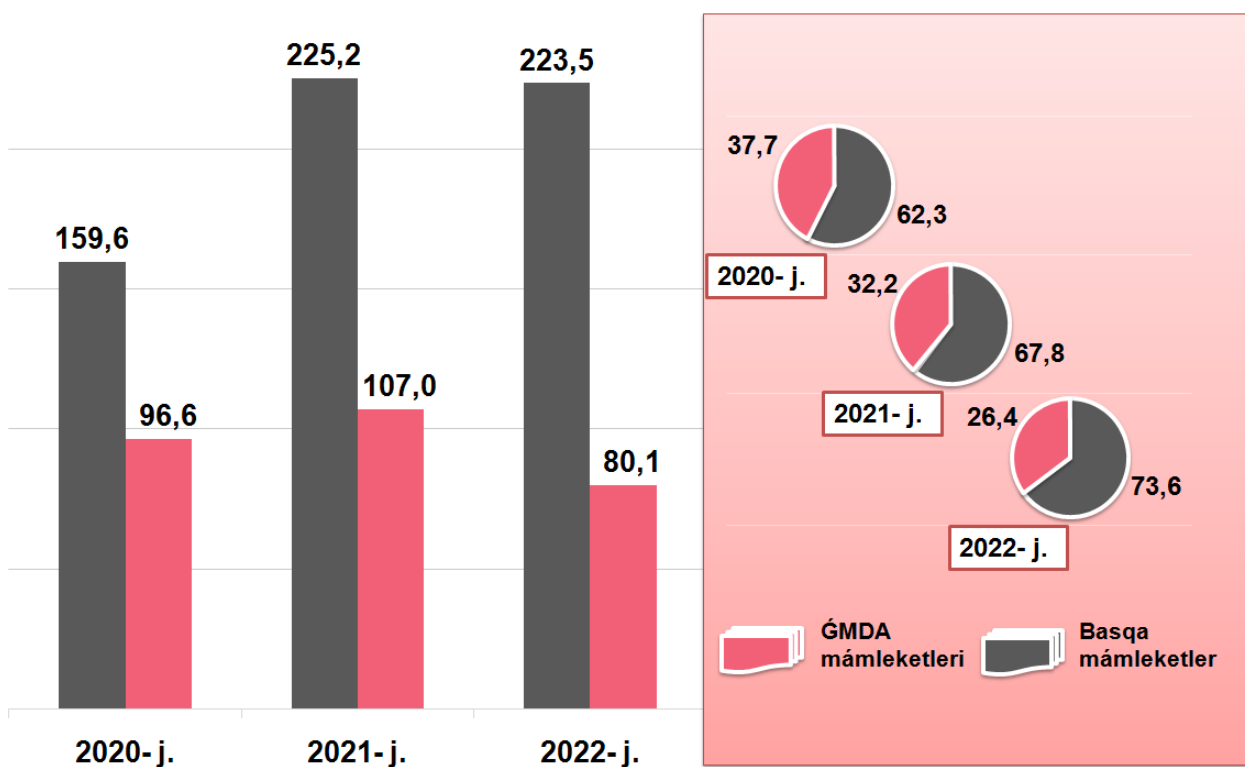
Mámleketler	2020- jil	2021- jil	2022- jil
Ázerbayjan	66,9	192,9	500,2
Eksport		192,9	500,2
Import	66,9		
Saldo	-66,9	192,9	500,2
Tájikistan	1014,6	2061,7	409,6
Eksport	1014,6	2061,7	409,6
Import			
Saldo	1014,6	2061,7	409,6
Germaniya	617,0	5434,7	1119,9
Eksport	274,5	415,7	321,2
Import	342,5	5019	798,7
Saldo	-68	-4603,3	-477,5
Portugaliya	0	98,1	251,5
Eksport		98,1	251,5
Import			
Saldo	0	98,1	251,5
Irak	1180,7	1177,2	223,9
Eksport	1180,7	1177,2	223,9
Import			
Saldo	1180,7	1177,2	223,9
Yaponiya	185,4	293,3	1114,3
Eksport		132,6	141,7
Import	185,4	160,7	972,6
Saldo	-185,4	-28,1	-830,9
Tayban	82,5	59,0	122,4
Eksport	82,5	59,0	122,4
Import			
Saldo	82,5	59	122,4

Qaraqalpaqstan Respublikasınıń sırtqı sawda aylanısınıń úshen bir bólegi ĞMDA mámleketlerine tuwra keledi hám bul kórsetkish sońğı jıllarda biraz ózgerdi.

Respublikamızda sırtqı sawdanı qollap-quwatlaw hámde ĞMDA mámleketleri menen usı saladağı sheriklikti jánede bekkemlew boyınsha alıp barılıp atırılğan is-ilájlarga qaramay, 2022-jıldıń yanvar-iyun aylarında, sırtqı sawda aylanısında ĞMDA mámleketleriniń úlesi 26,5 % ti qurap, 2021- jılğa salıstırǵanda sırtqı sawda aylanısındağı úlesi 5,8 % ke kemeygen.

**QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŃ SIRTQI SAWDA AYLANISINDA
ĞMDA MAMLEKETLERI HÁM BASQA MAMLEKETLERDIN KOLEMLERI
DINAMIKASI**
(yanvar-iyun, mln. AQSh dollari, úlesi, % te)

Basqa sırt el mámleketleriniń SSA sı 2022- jıldıń yanvar-iyun aylarında 2021- jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda 0,8 % ke kóbeydi hám jámi SSA dağı úlesi 73,6 % ti quradı.

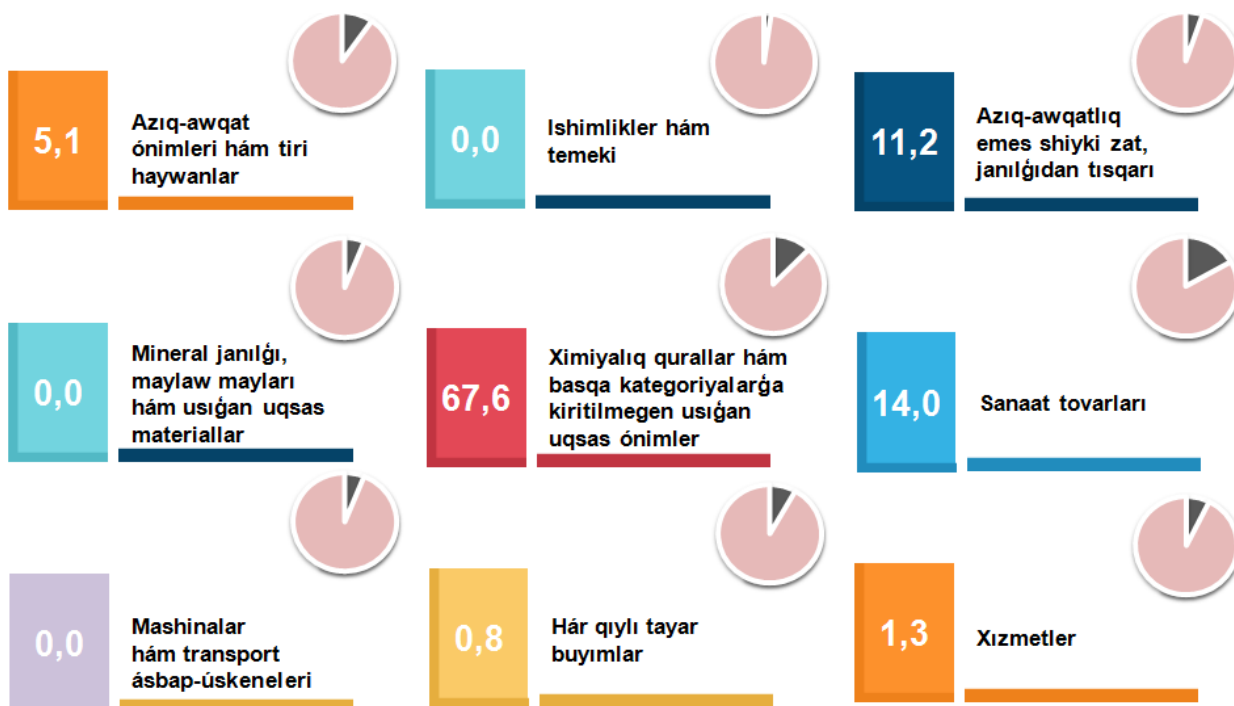
QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINI EKSPORTI (2021- jil yanvar-iyun)

Ush jildin yanvar-iyun aylarida mamlekettin eksportyorlari sani 133 di qurap, olar tarepinen 188,8 mln. AQSh dollari (qimmat bahali metallar eksportinan tisqari) kolemindegi (2021- jildin saykes dawirine salistirganda 85,5 % ke tuwra keldi) tovar ham xizmetler eksport qiliniwi tamiyinlendi.

Eksport quraminda tovarlar ulesi 97,9 % ti qurap, olar tiykarinan ximiyaliq qurallar ham basqa kategoriyalarga kiritilmegen usigan uqsas onimler (67,6 %), sanaat tovarlari (14,0 %), aziq-awqatliq emes shiyki zat, janilgidan tisqari (11,2 %), aziq-awqat onimleri ham tiri haywanlar (5,1 %) ulesine tuwra kelmekte.

XSSK BOYINSHA EKSPORT QURAMI (2022- jil yanvar-iyun, ulesi, % te)

**ЎMDA HÁM BASQA MÁMLEKETLERGE EKSPORT QURAMI
(2022- jil yanvar-iyun)**

XSSK qurami	Jámi			ЎMDA mámleketleri			Basqa mámleketler		
	miń AQSh dollari	ótken jilǵa salıstırǵanda, % te	ulıwma kólemge salıstırǵanda, % te	miń AQSh dollari	ótken jilǵa salıstırǵanda, % te	ulıwma kólemge salıstırǵanda, % te	miń AQSh dollari	ótken jilǵa salıstırǵanda, % te	ulıwma kólemge salıstırǵanda, % te
Jámi eksport	188 778,9	85,5	100,0	36 781,2	50,2	100,0	151 997,8	103,1	100,0
sonıń ishinde:									
Aziq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar	9 608,7	98,2	5,1	3 730,7	93,2	10,1	5 878,0	101,7	3,9
Ishimlikler hám temeki	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0		-	-
Aziq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqari	21 209,6	83,1	11,2	598,9	25,8	1,6	20 610,8	88,8	13,6
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0		0,0	0,0
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám mumlar	-	-	-		-	-		-	-
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler	127 553,4	81,4	67,6	25 389,9	42,5	69,0	102 163,5	105,3	67,2
Tiykarınan material túrine qarap klassifikaciyalanǵan sanaat tovarları	26 340,6	102,6	14,0	4 965,4	97,0	13,5	21 375,3	104,0	14,1
Mashinalar hám transport ásbap-úskenederi	23,7	478,3	0,0	23,7	-	-		-	-
Hár qıylı tayar buyımlar	1 556,6	521,9	0,8	1 556,6	1 078,7	4,2		0,0	0,0
Xızmetler	2 486,2	166,0	1,3	516,0	41,1	1,4	1 970,2	809,4	1,3

ĠMDA mámleketleri hám basqa mámleketlerge eksporttıń baǵdarı boyınsha parqlanıwlar barlıǵı gúzetilmekte. Sonnan, ĠMDA mámleketlerine eksporttıń tiykarǵı bólimi ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler úlesine tuwra kelmekte, eksport kólemi boyınsha keyingi orınlarda sanaat tovarları, azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar hámde azıq-awqatlıq emes shiyki zatqa (janılıǵıdan tısqarı) tuwra kelmekte.

2022- jıldıń yanvar-iyun aylarında eksport qılınǵan tovarlar hám xızmetler quramınıń analizi sonı kórsetpekte, tovarlar hám xızmetler quramında sezilerli ózgerisler bolmadı, biraq sonı aytıw kerek, 2021- jıldıń yanvar-iyunǵa salıstırǵanda, azıq-awqatlıq emes shiyki zat (janılıǵıdan tısqarı), sanaat tovarları hámde xızmetlerden tısqarı barlıq tovar gruppalarında ósim gúzetildi.

EKSPORT QURAMI DINAMIKASI
(yanvar- iyun % te)

XSSK quramı	2020- jil	2021- jil	2022- jil
Jámi	100,0	100,0	100,0
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar	5,6	4,4	5,1
Ishimlikler hám temeki	0,0	0,0	0,0
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqarı	13,0	11,6	11,2
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar	0,2	0,5	0,0
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám mumlar	0,4	0,0	0,0
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler	70,6	71,0	67,6
Tiykarınan material túrine qarap klassifikaciyalanǵan sanaat tovarları	8,8	11,6	14,0
Mashinalar hám transport ásbap-úskeneleri	0,0	0,0	0,0
Hár qıylı tayar buyımlar	1,0	0,1	0,8
Xızmetler	0,4	0,7	1,3

**XSSK BÓLIMI BOYÍNSHA AYÍRÍM ÓNIMLER
EKSPORTINIŇ QURAMI
(2022- jil yanvar-iyun)**

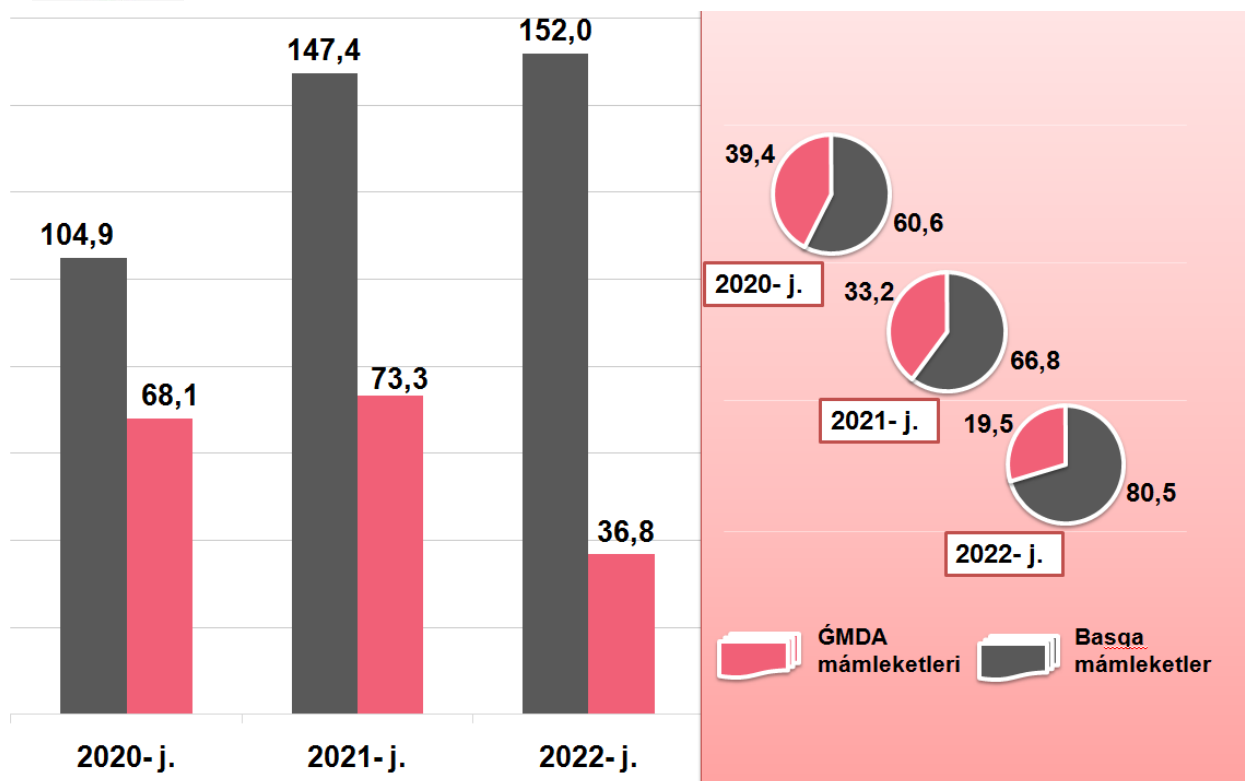
XSSK bólimi atı	Mıń AQSh dolları	2020-jıldıń sáykes dawirine salıstırǵanda, % te
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar		
Palız hám miyweler	6 712,0	90,8
Dánli eginler hám olardan tayarlanǵan ónimler	2 854,0	129,6
Kofe, shay, kakao, dámbegishler hám olardan tayarlanǵan ónimler	5,1	3,2
Sheker, shekerden tayarlanǵan ónimler hám bal	25,5	109,0
Hár qıylı azıq-awqat ónimleri hám preparatlar		
Sút ónimleri hám qus máyekleri	12,1	526,1
Ishimlikler hám temeki		
Ishimlikler		
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqarı		
Haywanlar hám ósimliklerden kelip shıqqan shiyki zat materialları	14 214,0	77,6
Toqımashılıq talaları hám olardıń shıǵındıları	845,8	13,4
May alınatuǵın tuqımlar hám miyweler	86,6	205,7
Tóginler ushın shiyki zat hám mineral shiyki zat (kómir, neft hám qımbat bahalı taslardan tısqarı)	6 063,2	23,7 b
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar		
Neft hám neft ónimleri hám usıǵan uqsas materiallar		
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám mumlar		
Ósimlik mayları (qam, tazalanǵan yaki frakciyanıǵan)	-	-
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler		
Organikalıq emes ximiyalıq zatlar	111,2	315,0
Birlemshi formadaǵı plastmassalar	127 332,0	81,3
Efir mayları, rezinoidlar hám parfyumeriyalıq zatlar; xájetxana preparatları, polirovkalaw hám juwıw quralları	89,8	83,5
Basqa jerde klassifikaciyanbaǵan ximiyalıq materiallar hám ónimler		

Boyaytuğın hám terini iyleytuğın zatlar hám boyawlar	0,1	2,0
Birlemshi bolmağan formadağı plastmassalar	20,4	51,0 b
Sanaat tovarları		
Toqımashılıq iyirilgen jibi, gezlemeler, tayar buyımlar hám usıǵan uqsas ónimler	17 994,1	75,4
Probka hám terekten tayarlanǵan buyımlar (mebelden tisqari)	21,3	687,1
Shoyın hám polat	206,4	-
Ruda bolmağan qazılmalardan tayarlanǵan ónimler		
Metallardan tayarlanǵan buyımlar		
Basqa tártiptegi metall bolmağan minerallardan alınǵan ónimler	8 118,8	449,6
Mashinalar hám transport ásbap-úskenerleri		
Avtomobiller		
Elektr mashinaları, apparatlar, ásbaplar hám olardıń elektr bólekleri	12,5	
Sanaat ushın arnawlı bolmağan mashinalar hám olardıń detalları	10,3	12,9 b
Elektr baylanısı, dawıstı jazıw hám esittiriw apparaturaları hám úskenerleri		
Energiya generatorı mashinaları hám ásbap-úskenerler	1,0	30,3
Arnawlı bo'limler ushın arnawlı mólsherlangen mashinalar	12,5	
Hár qıylı tayar buyımlar		
Hár qıylı tayar buyımlar	49,7	84,8
Arnawlı, ilimiy hám qadaǵalaw ásbapları hám apparatları	694,7	309,2
Kiyim-kenshekler hám kiyim-kenshek buyımları	804,6	57,5 b
Mebel hám olardıń buyımları, kórpe-tósekler, matraslar, kópshikler soǵan uxsas mebeller	7,2	
Поёбзал	0,3	
Xızmetler		
Finanslıq xızmetler	285,9	84,6
Transport xızmetleri	126,3	15,0
Saparlar (turizm)	139,3	43,9
Basqa is boyınsha xızmetler	-	-
Qurılıs xızmetleri	1 934,7	-

Soʻngi ush jilda GMDA mamlaketlerine eksport kólemi kemeydi ham olardiń jami eksporttaǵı úlesi 2020- jildiń yanvar-iyundaǵı 39,4 % ten 2022- jildiń yanvar-iyun aylarina 19,5 % ke kemeydi. Mas rawishte basqa mamlaketlerdiń jami eksporttaǵı úlesi 80,5 % ti quradi.

**GMDA HAM BASQA MAMLEKETLERGE TOVAR
HAM XIZMETLER EKSPORTI KOLEMLERI DINAMIKASI**
(yanvar-iyun, mln. AQSh dollari, úlesi, % te)

2022- jildiń yanvar-iyun ayları juwmaǵında tovar ham xızmetler eksporti boyınsha tiykarǵı sherik mamlaketler quramında Túrkiya (31,4 %), Qıtay Xalıq Respublikası (eksport ulıwma kóleminiń 24,6 % i), Latviya (13,8 %), Rossiya Federaciyası (9,8 %), Qazaqstan (6,7 %), Koreya Respublikası (4,7 %), ham Awǵanistan (1,5 %) mamlaketleri saqlanıp qalmaqta hamde olardiń jami eksporttaǵı úlesi 92,5 procentti quramaqta.

RESPUBLIKA EKSPORTIDA TIYKARGI
SHERIK MAMLEKETLERDIN ULESİ
(2022- jil yanvar-iyun, % te)

2022- jıldıń yanvar-iyun aylarında, ótken jıldıǵı tovarlar hám xızmetler eksporti boyınsha tiykargı sherik mámleketlerden jetekshi bolǵan Qıtay Xalıq Respublikası ekinshi orınǵa túsiwi esabınan, Türkiya eksporttaǵı úlesi boyınsha jetekshilikti aldı.

Usı jıldıń yanvar-iyun aylarında sherik mámleketlerdiń tovarlar hám xızmetler eksporti boyınsha geografıyası 2021- jıldıń sáykes dáwirine salıstırǵanda 49 mámleketten 41 mámleketke kemeydi.

**QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŇ TIYKARGI SHERIK MAMLEKETLERGE AMELGE ASIRGAN EKSPORTI KOLEMI HAM OSIM PATLERI
(yanvar- iyun)**

Mámleket ati	Mıń AQSH dollari		Ósim pátleri, % te		Orni	
	2021- j.	2022- j.	2021- j.	2022- j.	2021- j.	2022- j.
Túrkiya	49861,9	59274,3	199,9	118,9	2	1
Qıtay Xalıq Respublikası	62235,9	46387,9	145,6	74,5	1	2
Latviya	17754,7	26020,3	190,2	146,6	5	3
Rossiya	39306,9	18542,9	107,1	47,2	3	4
Qazaqstan	19605,7	12671,0	126,0	64,6	4	5
Koreya Respublikası	1890,4	8920,6	91,7	471,9	11	6
Awǵanistan	2396,0	2871,0	172,3	119,8	8	7
Soedinennoe Korolevstvo	1055,6	2845,7		269,6	17	8
Qirǵız Respublikasi	2788,4	2369,1	358,9	85,0	7	9
Gruziya	1161,3	1787,0	1197,9	153,9	16	10
Ukraina	8779,7	1613,1	780,5	18,4	6	11
Fransiya	1240,7	1036,9		83,6	14	12
Turkmenistan	485,8	571,9	165,8	117,7	18	13
Azerbayjan	192,9	500,2		259,2	23	14
Tajikistan	2061,7	409,6	203,2	19,9	10	15
Germaniya	415,7	321,2	151,4	77,3	20	16
Portugaliya	98,1	251,5		256,5		18
Iraq	1177,2	223,9	99,7	19,0	15	19

Usı mámleketlerge eksport qılınıp atırılǵan tovarlar quramına tiykarınan ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler, sanaat tovarları hámde azıq-awqatlıq emes shiyki zat (janılıǵıdan tısqari) kiredi.

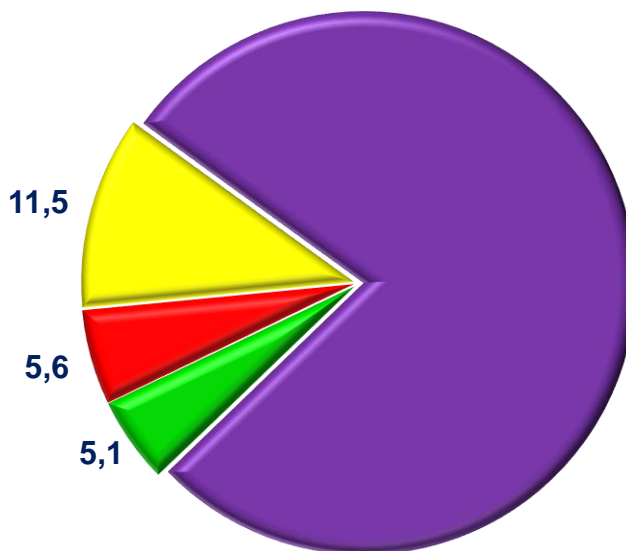
**RESPUBLIKANIŇ AYIRIM MAMLEKETLER MENEN EKSPORT QURAMI
(2022- jil yanvar-iyun, miŇ AQSh dollari)**

XSSK qurami	Qıtay		Túrkiya		Rossiya		Latviya	
	2021- j.	2022- j.	2021- j.	2022- j.	2021- j.	2022- j.	2021- j.	2022- j.
Jámi eksport	62 235,9	42 816,9	5 559,5	5 797,4	18 540,6	18 542,9	1 630,7	510,7
sonıń ishinde:								
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar	30,9	49,5	14,1	0,3	1155,9	1646,1	207,0	
Ishimlikler hám temeki								
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılığıdan tısqarı				63,3	5758,8	9482,1		
Mineral janılığı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar					715	2216,3	1150,4	488,4
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám mumlar					3529,7	3317,8		
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler	711,7	3422,0	422,3	2004,7	1100,4	957,8	273,3	
Sanaat tovarları	1087,0	1768,4	206,6	110,7	4218,2	10098,5		
Mashinalar hám transport ásbap-úskenerleri	18142,4	36995,9	3583,3	3576,9	553,0	586,3		22,3
Hár qıylı tayar buyımlar	858,6	531,0	1333,3	41,6	32,9	633,6		
Xızmetler	50,0	50,0			1476,7	5,0		

Xızmetler eksportı kólemi 2 486,2 miŇ AQSh dolların yáki jámi eksport kóleminiń 1,3 % in qurap, 2021- jıldıń sáykes dáwirine salıstırǵanda 0,6 % ke kóbeygenligi gúzetildi. Xızmetler eksportı quramınıń tiykarǵı úlesi saparlar (turizm) (5,6 %), transport (5,1 %), Qurılıs (77,8 %) hámde finanslıq xızmetler (11,5 %) úlesine tuwra kelgen.

XİZMETLER EKSPORTI QURAMI
(2022- jil yanvar-iyun, úlesi, % te)

- Transport xizmetleri
- Saparlar (turizm)
- Finansliq xizmetler

- Qurilis xizmetleri
- Basqa xizmetler

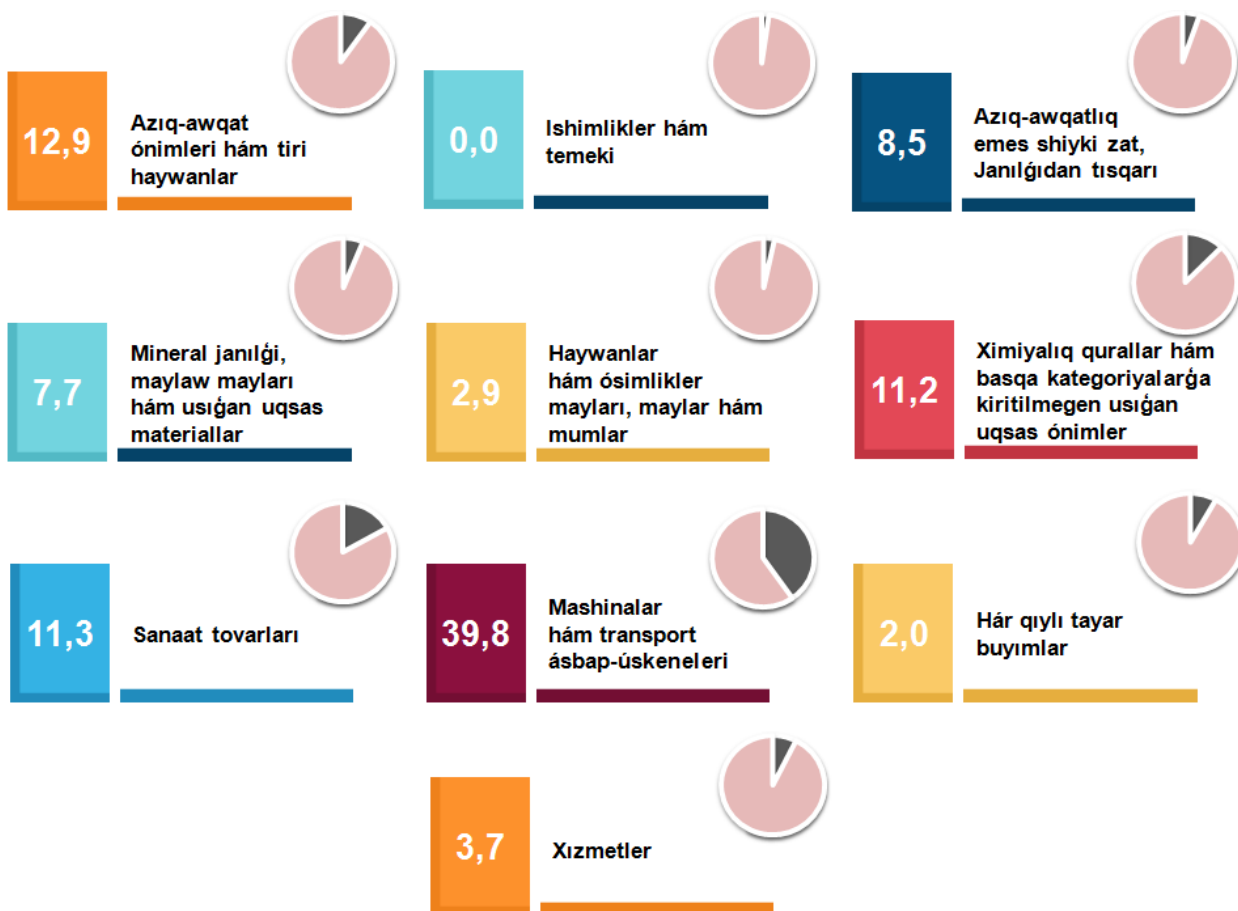
QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŇ IMPORTI
(2022- jil yanvar- iyun)

2022- jildiŇ yanvar-iyun aylarında import kólemi 114,8 mln.AQSh dolların hám 2021- jildiŇ sáykes dáwirine salıstırğanda 102,9 % ti quradı.

Import quramında eŇ úlken úles, mashinalar hám transport ásbap-úskeneleri (39,8 %), azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar (12,9 %) hámde ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarğa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler (11,2 %) esabına tuwra keldi.

XSSK BÓLIMI BOYÍNSHA IMPORT QURAMI
(2022- jil yanvar- iyun, úlesi, % te)

Tovarlar importı dinamikası analizine kóre, 2022- jıldıń yanvar-iyun aylarında import qılınǵan tovarlar kólemi, ótken jıldıń mas dáwirine salıstırǵanda 114,8 mln. AQSh dollarǵa kóbeydi hám 102,9 % ti quradı. Xızmetler importı bolsa 4,3 mln. AQSh dollarǵa jetti.

**ЃMDA HАM BASQA SІRT EL MАMLEKETLERINEN
IMPORT QURAMI
(2022- jil yanvar- iyun)**

Qurami	Jami			ЃMDA mаmleketleri			Basqa mаmleketler		
	miń AQSh dollari	o՝tken jilga salıstırǵanda, % te	ulıwma kólemge salıstırǵanda, % te	miń AQSh dollari	o՝tken jilga salıstırǵanda, % te	ulıwma kólemge salıstırǵanda, % te	miń AQSh dollari	o՝tken jilga salıstırǵanda, % te	ulıwma kólemge salıstırǵanda, % te
Jami import	114821,2	308,3	100,0	43 340,7	385,5	100,0	71 490,5	274,9	100,0
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar	14 866,9	248,0	12,9	12 746,8	369,5	29,4	2 120,1	83,3	3,0
Ishimlikler hám temeki	-	-	-	10,0	-	-	-	-	-
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqari	9 725,4	535,7	8,5	9 605,5	529,1	22,2	119,9	-	0,2
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar	8 866,5	287,9	7,7	4 715,1	219,2	10,9	4 151,4	447,1	5,8
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám mumlar	3 317,8	254,7	2,9	3 317,8	254,7	7,7	-	-	-
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler	12 882,9	262,6	11,2	1 023,2	155,1	2,4	11 859,7	279,2	16,6
Sanaat tovarları	12 993,1	555,7	11,3	10 284,4	603,9	23,7	2 708,7	426,4	3,8
Mashinalar hám transport ásbap-úskeneleri	45 658,4	288,5	39,8	893,4	700,1	2,1	44 765,0	285,1	62,6
Hár qıylı tayar buyımlar	2 238,1	286,5	1,9	635,3	1 810,5	1,5	1 602,8	214,8	2,2
Xızmetler	4 272,1	355,3	3,7	109,2	-	0,3	4 162,9	346,2	5,8

Aǵımdaǵı dáwirde import qılınǵan tovarlar hám xızmetler quramınıń analizi sonı kórsetti, 2021- jıldıń sáykes dáwirine salıstırǵanda Azıq-awqatlıq emes shiyki

zat, janilıǵıdan tısqarı importınıń úlesi 4,9 % ten 8,5 % ke ósti, mashinalar hám transport ásbap-úskenerleri 42,5 % ten 39,8 % ke, hár qıylı tayar buyımlar úlesi bolsa 2,1 % ten 1,9 % ke kemeydi.

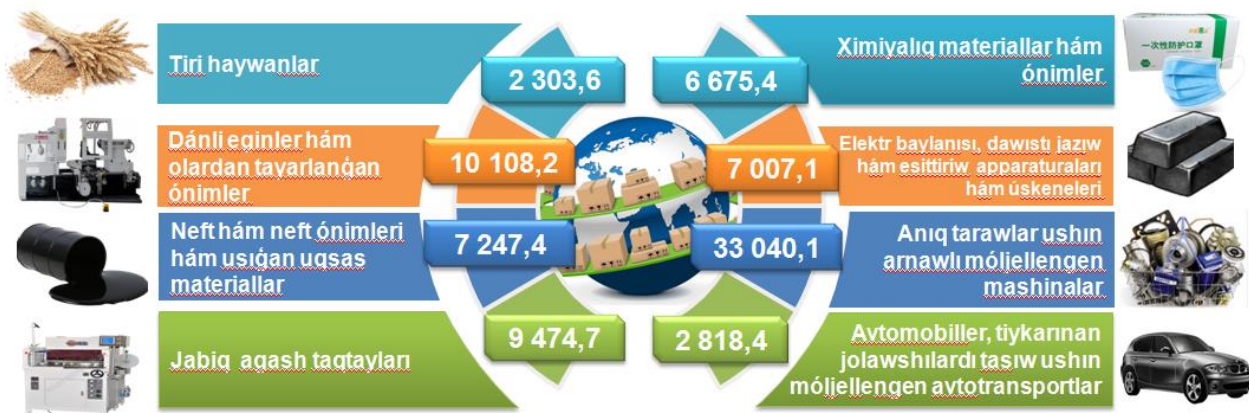
IMPORT QURAMI DINAMIKASI
(2022- jil yanvar- iyun úlesi, % te)

XSSK quramı	2020- jil	2021- jil	2022- jil
Jámi import	100,0	100,0	100,0
sonıń ishinde:			
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar	13,5	16,1	12,9
Ishimlikler hám temeki	0,0		-
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janilıǵıdan tısqarı	9,7	4,9	8,5
Mineral janılǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar	5,4	8,3	7,7
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám mumlar	3,0	3,5	2,9
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵar uqsas ónimler	17,6	13,2	11,2
Sanaat tovarları	4,7	6,3	11,3
Mashinalar hám transport ásbap-úskenerleri	31,4	42,5	39,8
Hár qıylı tayar buyımlar	8,5	2,1	1,9
Xızmetler	6,2	3,2	3,7

Xızmetler importınıń analizi sonı kórsetti, 2021- jıldıń yanvar-iyun aylarında 2022- jıldıń yanvar-iyun aylarına salıstırǵanda jámi importtaǵı úlesi 3,2 % ten 3,7 % ke kemeydi.

**AYIRIM IMPORT TOVARLARI
(2022- jil yanvar- iyun, miñ AQSH. doll.)**

**XSSK BOYINSHA IMPORT QILINGAN AYIRIM TURDEGI
ONIMLER QURAMI
(2022- jil yanvar-iyun)**

Ónim atı	Miñ AQSh dollari	Ózgeriw pátleri, % te
Aziq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar		
Dánli eginler hám olardan tayarlanğan ónimler	10 108,2	132,7
Tiri haywanlar	2 303,6	51,4
Kofe, shay, kakao, dámbegishler hám olardan tayarlanğan ónimler	148,0	371,8
Palız hám miyweler	469,1	770,3
Gósh hám gósh ónimleri	129,8	47,0
Qumsheker hám bal		
Sút ónimleri hám qus máyekleri	231,5	69,4
Balıq (teñiz sút emiziwshileri bolmağan), qısqıshaqasimanlar, mollyuskalar hám suwda júziwshi omirtqasızlar hám olardan tayarlanğan yarım tayar ónimler	529,3	491,9
Hár qıylı aziq-awqat ónimleri hám preparatlar	701,2	56,4
Haywanlar ushin korm	246,2	950,6
Ishimlikler hám temeki		
Ishimlikler	10,0	-
Aziq-awqatlıq emes shiyki zat, janılığidan tısqarı		
Probka hám aqash-taxtalar	9 474,7	165,7

Metall rudalari hám metall bólekleri	89,1	227,3
Haywanlar hám ósimliklerden kelip shıqqan shiyki zat materialları	92,4	9,1
Tóginler ushın shiyki zat hám mineral shiyki zat	6,0	-
Toqımashılıq ónimler		
Mayli tuximlar hám mayli miyweler	63,3	
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar		
Neft hám neft ónimleri hám usıǵan uqsas materiallar	7 247,4	96,3
Kómir, koks hám briketler	1 619,1	110,9
Tábiyiy yaki jasalma gaz		
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám mumlar		
Ósimlik mayları		
Haywan hám ósimlik mayları	3 317,8	91,3
Haywanlar mayları	-	-
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler		
Birlemshi formadaǵı plastmassalar	1 665,6	142,9
Boyaytuǵın hám terini iyleytuǵın zatlar hám boyawlar	130,4	176,0
Ximiyalıq materiallar hám ónimler	6 675,4	83,4
Organikalıq ximiya zatları	4 287,8	134,2
Birlemshi formada bolmaǵan plastmassalar	-	-
Organikalıq emes ximiyalıq zatlar	0,4	0,6
Éfir mayları, rezinoıdler jáne parfyumeriya; dáretxana quralları	13,2	161,0
Tóginler	109,3	51,4
Sanaat tovarları		
Shoyın hám polat	1 301,2	167,1
Rezina buyımları	153,8	59,4
Metallardan tayarlanǵan buyımlar	425,7	71,0
Toqımashılıq iyirilgen jibi, gezlemeler, tayar buyımlar hám usıǵan uqsas ónimler	126,5	144,2
Ruda bolmaǵan qazılmalardan tayarlanǵan ónimler	456,9	61,3
Probka hám terekten tayarlanǵan buyımlar (mebelden tisqari)	10 478,8	210,5
Qaǵaz, karton hám qaǵaz massası, qaǵaz yaki kartonnan tayarlanǵan buyımlar	50,2	151,2
Renli metallar		
Mashinalar hám transport ásbap-úskeneleri		
Energiya generatorı mashinaları hám ásbap-úskeneler	208,5	2,5
Anıq tarawlar ushın arnawlı móljellenen mashinalar	33 040,1	152,8

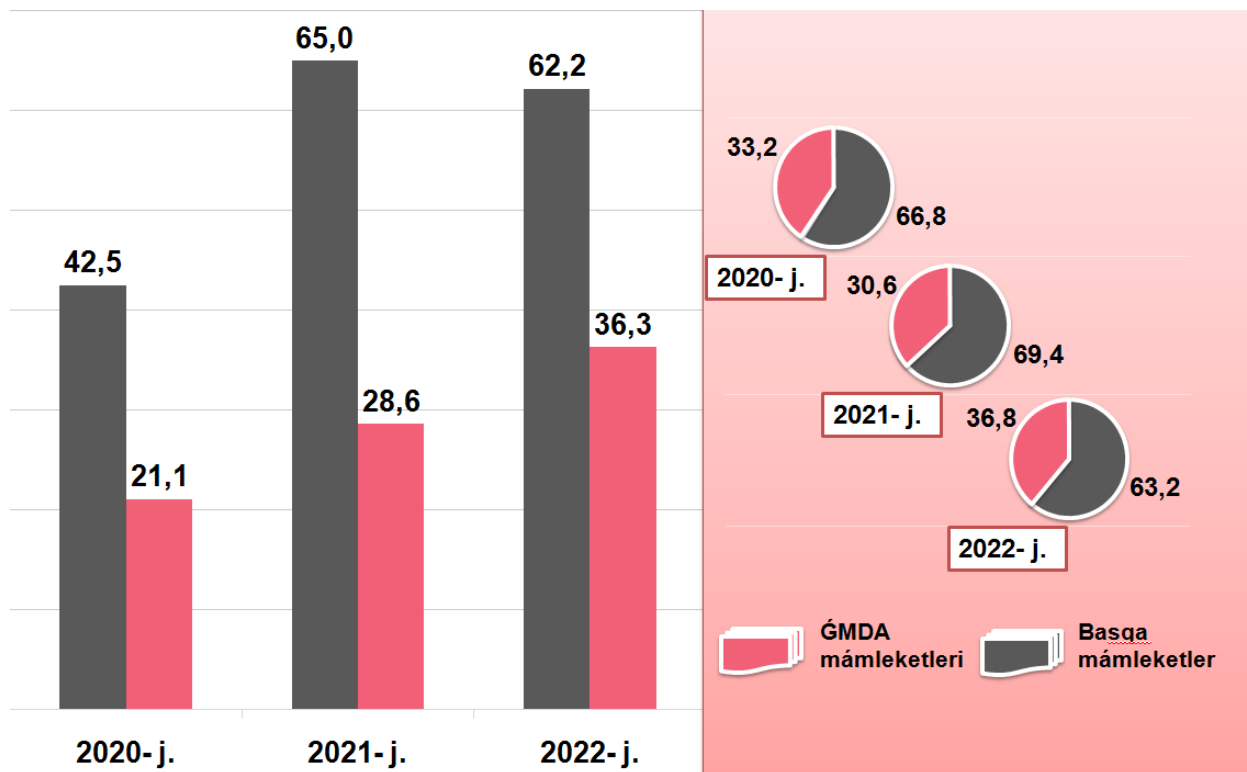
Sanaat ushın arnawlı bolmağan mashinalar hám ásbap-úskeneler hám olardıń detalları	7 007,1	103,4
Elektr mashinaları, apparatlar, ásbaplar hám olardıń elektr bólekleri	1 342,2	89,2
Elektr baylanısı, dawıstı jazıw hám esittiriw apparaturaları hám úskeneleri	105,2	1,5
Metallardı qayta islew mashinaları	1 116,6	19,2 b
Kanselyariya mashinaları hám maǵlıwmatlardı avtomatikalıq ráwishte qayta islew ushın ásbap-úskeneler	20,3	44,8
Avtomobiller	2 818,4	75,4
Basqa transport buyımları		
Hár qıylı tayar buyımlar		
Hár qıylı tayar buyımlar	723,2	435,7
Arnawlı, ilimiy hám qadaǵalaw ásbapları hám apparatları	1 273,5	86,5
Bloklı binalar, suw ótkiziw, kanalizaciya ısıtıw hám jaqtılandırıw úskeneleri ushın armatura hám buyımlar úskeneleri	204,3	10,3
Ayaq-kiyim	1,2	120,0
Kiyim-kenshekler hám kiyim-kenshek buyımları	3,4	10,6
Mebel hám onıń bólekleri, jataqjay buyımları, matraslar, matraslar ushın tirgekler, kópshikler hám usıǵan uqsas tigilgen mebel	32,2	138,8
Fotografiyalıq apparatura, úskene, isletiletuǵın materiallar hám optikalıq buyımlar, basqa jerde klassifikaciyanbaǵan; saatlar	0,4	7,1
Xızmetler		
Basqa is boyınsha xızmetler	3 271,0	120,8
Transport xızmetleri	124,8	142,8
Texnikalıq xızmet kórsetiw hám ońlaw xızmetleri	344,3	19,9
Finanslıq xızmetler	532,0	93,0

Hár qıylı tayar buyımlar importı kólemleriniń kemeyiwine arnawlı, ilimiy hám qadaǵalaw ásbapları hám apparatları (86,5 % ke páseygen), bloklı binalar, suw ótkiziw, kanalizaciya ısıtıw hám jaqtılandırıw úskeneleri ushın armatura hám bekkemlew maslamaları (10,6 % ke páseygen) importınıń kemeyiwine tásir qılǵan.

Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar importınıń kemeyiwine bolsa, Tiri haywanlar (51,4 % ke páseygen) importınıń kemeygenligi tikkeley tásir etken.

**ЃMDA HАM BASQA SІRT EL MАMLEKETLERINEN TOVAR
HАM XІZMETLER IMPORTІ KОLEMLERI DINAMIKASI**
(yanvar- iyun, mln. AQSh dollari, ulesі, % te)

Esabat dāviri juwmaqlarına kóre, import boyınsha sherik mámleketler arasında Qıtay Xalıq Respublikasın ulıwma import kóleminde 37,3 % úlesi menen Rossiya Federatciyası (25,7 %) artta qaldırǵan halda birinshi orındı iyeledi.

2022- jıldıń yanvar-iyun ayları juwmaǵı boyınsha Qaraqalpaqstan Respublikası tárepinen 42 mámleket penen tovarlar hám xızmetler importı ámelge asırıldı.

**TOVAR HÁM XÍZMETLER IMPORTINDAGÍ JIGIRMA IRI
SHERIK MÁMLEKETLER
(yanvar- iyun)**

Mámleket atı	mıń AQSH dollari		ósım páti, % te		orni	
	2021- j.	2022- j.	2021- j.	2022- j.	2021- j.	2022- j.
Qıtay Xalıq Respublikası	20880,6	42816,9	172,0	205,1	1	1
Rossiya Federatciyası	18540,6	28943,5	156,0	156,1	2	2
Qazaqstan	11178,8	11534,8	163,5	103,2	3	3
Koreya Respublikası	9393,1	6778,5	76,8	72,2	4	4
Túrkiya	5559,5	5797,4	781,1	104,3	8	5
Litva	3088,4	2905,7	1358,5	94,1	10	6
BAÁ	537,7	2593,7	142,1	482,4	22	7
Soedinennoe Korolevstvo	458,7	1707,6	82,8	372,3	25	8
Qirg'iz Respublikasi	1908,4	1703,6	284,8	89,3	11	9
Yaponiya	160,7	972,6	86,7	605,1	32	10
Germaniya	5019,0	798,7	1465,2	15,9	9	11
Ruminiya	661,8	697,3	70,5	105,4	19	12
Estoniya	41,5	693,6	174,9	1669,8	37	13
Polsha	716,5	669,3	103,2	93,4	17	14
Eron	1414,8	641,9	139,3	45,4	13	15
Turkmenistan	1155,0	638,6	147,4	55,3	15	16
Niderlandiya	1183,7	544,9	666,6	46,0	14	17
Latviya	1630,7	510,7	82,5	31,3	12	18
Belarus	444,2	453,4	137,4	102,1	26	19
Avstriya	389,9	451,6	71,5	115,8	27	20

Sonı aytıw kerek, Qıtay Xalıq Respublikası, Rossiya Federatciyası, Qazaqstan, Shvesariya, Koreya Respublikası, hám Túrkiya sıyaqlı

mámleketler Qaraqalpaqstan Respublikasına tovar hám xızmetler importındaǵı iri sherik mámleketlerdiń birinshi jigirmalıǵına kirdi.

Jeti iri sherik mámleketler (Qıtay Xalıq Respublikası, Rossiya Federaciyası, Qazaqstan, Koreya Respublikası, Túrkiya, Litva hám BAA Respublikası) jámi importtıń 88,6 % úlesin quradı, bul 86,6 mln. AQSh dolların quradı.

RESPUBLIKA IMPORTÍNDÁ TIYKARǴÍ
SHERIK MÁMLEKETLERDÍŃ ÚLESİ
(2022- jil yanvar- iyun, % te)

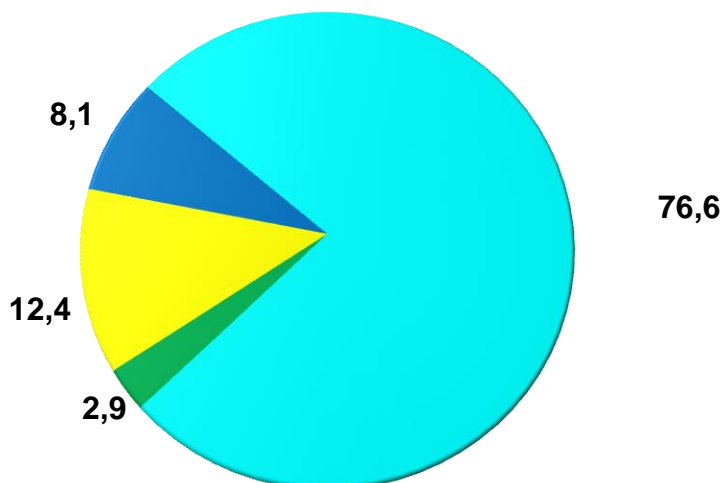

Respublikadaǵı investiciyalıq ortalıqtıń jaqsılanǵanı sayın hám usı salada ámelge asırılǵan reformalar nátiyjesinde mashina hám úskeneler, sonday-aq,

olardıń bólekleri importınıń ósiwi tábiǵiy. Sonday qılıp, Qıtay Xalıq Respublikası, Rossiya Federaciyası, Qazaqstan, Koreya Respublikası tárepinen kiritilgen úlken kólemdegi investiciyalar nátiyjesinde, ónimler importı kóleminde usı mámleketlerdiń joqarı úlesi saqlanıp qalmaқта.

**XİZMETLER IMPORTI QURAMI
(2022- jil yanvar- iyun, úlesi, % te)**

- Transport xizmetleri
- Texnikalıq xizmet kórsetiw hám ońlaw xizmetleri
- Saparlar (turizm)
- Basqa is boyınsha xizmetler
- Finanslıq xizmetler

2022- jıldıń yanvar-iyun ayları juwmaǵı menen xızmetler importı kólemi 4 272,1 mıń AQSh dolların yaqi jámi import kóleminiń 3,7 % in quradı hám ótken jılǵa salıstırǵanda 0,5 % ke túsken. Xızmetler importı quramınıń tiykarǵı úlesi basqa is boyınsha xızmetler (76,6 %), finanslıq xızmetler (12,4 %) den ibarat boldı. Sonday-aq, texnikalıq xızmet kórsetiw hám ońlaw xızmetleri (8,1 %) hám transport xızmetleri (2,9 %) quradı.

**Sırtqı ekonomikalıq
baylanıslar hám
sawda statistikası bólimi
Tel.: (61) 224-92-06.**